

Фурман Юлія Володимирівна
студентка 2 курсу
Галицький фаховий коледж імені В'ячеслава Чорновола
Тернопільської міської ради Тернопільської області
Вавричук Оксана Степанівна,
викладач економічних дисциплін, спеціаліст вищої категорії, старший викладач
Галицький фаховий коледж імені В'ячеслава Чорновола
Тернопільської міської ради Тернопільської області
м. Тернопіль
oksanavav@ukr.net

ВПЛИВ ШТУЧНОГО ІНТЕЛЕКТУ НА РОЗВИТОК ЕКОНОМІКИ

Анотація

Проаналізовано вплив штучного інтелекту на розвиток економіки, зокрема його роль у підвищенні продуктивності та ефективності бізнес-процесів. Розглядаються як позитивні, так і негативні аспекти впровадження ШІ, а також виклики, пов'язані із забезпеченням соціальної справедливості та збереженням робочих місць. Окрему увагу приділено розробці рекомендацій для бізнесу та урядів щодо оптимального використання ШІ задля сталого економічного розвитку.

Ключові слова

Штучний інтелект, економіка, інновація, автоматизація, сталий розвиток, продуктивність праці.

Вступ

Штучний інтелект став одним із найважливіших технологічних досягнень останніх десятиліть. Його впровадження змінює не лише виробничі процеси, але й економіку в цілому. Інновації в галузі ШІ створюють нові можливості розвитку, підвищення ефективності бізнесу та покращення якості життя. Однак, ці зміни також супроводжуються викликами, такими як збереження робочих місць та забезпечення соціальної справедливості. У статті ми розглянемо вплив ШІ на економіку, дослідимо його позитивні та негативні аспекти.

Мета і завдання

Мета дослідження полягає у вивченні впливу штучного інтелекту на економіку та визначенні основних тенденцій і викликів, що виникають у процесі його впровадження.

Завданнями дослідження є:

1. Проаналізувати продуктивність і ефективність ШІ в економіці.
2. Дослідити позитивні аспекти впливу ШІ на економіку.
3. Дослідити негативні аспекти впливу ШІ на економіку.
4. Розглянути можливий підхід для забезпечення соціальної справедливості у контексті впровадження ШІ.
5. Розробити рекомендації для бізнесу та урядів щодо ефективного використання ШІ для сталого економічного розвитку.

Виклад основного матеріалу

Штучний інтелект (ШІ) має значний вплив на сучасну економіку, стимулюючи зростання продуктивності та інновацій. Завдяки автоматизації

процесів, ШІ дозволяє бізнесам оптимізувати операції та знижувати витрати, що сприяє підвищенню ефективності. Загалом, штучний інтелект трансформує економіку, роблячи її більш динамічною та адаптованою до змін. Розглянемо основні категорії і поняття дослідження.

Економіка – сукупність суспільних наукових дисциплін про господарство, а саме: виробництво, розподіл і споживання благ та послуг.

Штучний інтелект – це набір технологічних інструментів і алгоритмів, які надають нам прогнози, рекомендації та рішення щодо змін цифрового й реального середовища базуючись на різних даних.

Автоматизація – є одним з напрямів науково-технічного прогресу, який спрямовано на застосування саморегулюючих технічних засобів, економіко-математичних методів і систем керування, що звільняють людину від участі у процесах отримання, перетворення, передавання і використання енергії, матеріалів чи інформації.

Інновація – ідея, новітній продукт у галузі техніки, технології, організації праці, управління, а також в інших сферах, є кінцевим результатом інноваційної діяльності.

Штучний інтелект дає можливість автоматизувати працю, що значно підвищує продуктивність праці. ШІ здатний виконувати різного типу та складності завдання швидше та з меншою кількістю помилок, ніж люди. Також штучний інтелект з легкістю аналізує великий об'єм даних і знаходить оптимальне рішення для зменшення витрат. Це дозволяє бізнесам використовувати меншу кількість ресурсів, підвищити ефективність виробництва. Завдяки ШІ можна здійснювати точний контроль якості продуктів та послуг, що забезпечує їх високу конкурентоспроможність на ринку. Штучний інтелект стимулює розвиток нових технологій та інновацій у різних галузях, таких як медицина, фінанси, логістика, аграрний сектор [2]. Завдяки ШІ, можна розробляти нові рішення для складних задач, які раніше були недоступні.

Позитивні аспекти впливу ШІ на економіку:

1. Підвищення продуктивності.
2. Оптимізація бізнес-процесів.
3. Розвиток нових технологій та інновацій.
4. Покращення якості продуктів та послуг.
5. Створення нових ринків та бізнес-моделей.

Негативні аспекти впливу ШІ на економіку:

1. Втрата робочих місць.
2. Зростання нерівності.
3. Етичні та правові питання.
4. Залежність від технологій.
5. Втрати на впровадження.

Щоб забезпечити соціальну справедливість при впровадженні ШІ, потрібно утворити рівні можливості. Один з таких аспектів, є навчання та перекваліфікація працівників. Тобто, уряди та бізнеси можуть інвестувати в освітні програми, що допоможе працівникам отримати нові навички та підвищити свою конкурентоспроможність на ринку праці. Також важливо забезпечити доступ до технологій усім верствам населення, включаючи малий та середній бізнес. Це можна зробити шляхом надання грантів, субсидій або

пільгових кредитів для впровадження інноваційних технологій. Варто б було створити регуляторний механізм. Наприклад, створити законодавчу базу для регулювання використання ШІ, що включає норми збору та використання даних, відповідальність за прийняття рішень алгоритмами та захист прав споживачів. Важливо забезпечити інклюзію у всіх аспектах суспільного життя, включаючи доступ до освіти, працевлаштування, медичних послуг та культурних заходів. Це допоможе створити більш справедливе та рівноправне суспільство.

Навчання персоналу відіграє велику роль. Розробити освітні програми, які включають у себе основи роботи з ШІ, аналіз даних та кібербезпеки. Автоматизувати рутинні робочі процеси та підключити аналіз даних. Це дасть змогу виконувати поставлені задачі швидше та якісніше, а отже, продуктивніше. Застосувати прозорі алгоритми та інформувати споживачів про використання ШІ у бізнес-процесах. Також варто визначити відповідальних працівників за прийняття рішень на основі штучного інтелекту та забезпечення дотримання етичних норм. Брати участь у конференціях та форумах для обміну знаннями про ШІ, що дозволить усім бажаючим дізнатися про процеси з використанням штучного інтелекту та отримати нову інформацію від інших учасників [1].

Також штучний інтелект суттєво впливає на глобальну економіку, сприяючи її зростанню та трансформації. За прогнозами, до 2030 року ШІ може додати до світової економіки від \$15,7 трлн до \$19,9 трлн, що становитиме приблизно 14% глобального ВВП [3].

Висновок

Отже, впровадження ШІ у економіку несе різний вплив, як значні можливості, так і виклики та інші проблеми. З одного боку, використання ШІ підвищує продуктивність та ефективність, що позитивно впливає на економіку. З іншого боку, автоматизація та впровадження інноваційних технологій можуть призвести до великих втрат робочих місць та соціальної нерівності. Бізнеси та уряди повинні співпрацювати для створення сприятливих умов.

Список використаних джерел

1. Що робить штучний інтелект у бізнесі? URL : <https://surl.li/xpdcyb> (дата звернення: 10.03.2025).
2. Штучний інтелект визначатиме наше майбутнє! URL : <https://ua-news.mnau.edu.ua/2024/03/shtuchn-int-vizn-nashe-majb.html> (дата звернення: 11.03.2025).
3. Штучний інтелект прискорить зростання світового ВВП. Найбільше виграє економіка Китаю. URL : <https://biz.censor.net/n3490632> (дата звернення: 12.03.2025).